

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
30 minut

Prostor
uvnitř

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
15

Věková kategorie
12–14 let

SVÍČKY

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: k učení, sociální a personální, občanská, pracovní.

Konkrétní cíl: Děti se naučí vnímat výklad vedoucího, seznámí se starými technikami výroby svíček, naučí se vyrábět svíčky dle nových metod.

Motivace: Máte rádi romantiku svíček? Líbí se vám ručně vyráběné věci? Tak proč si nezkusit vyrobit vlastní svíčky?

Potřeby: Vosk, gel, knot, forma, nůžky, hrnec, pigment na obarvení vosku, včelí voskové pláty, barevné hladké voskové pláty, kolíky, vykrajovátko, skleničky, hladké obyčejné svíčky, igelit, noviny.

K tomuto metodickému listu je pracovní list U16A, ve kterém je popis výroby gelových svíček.

Provedení: Činnost je vhodná pro všechny věkové kategorie.

Svíčky lité do forem

Pro začátek je vhodné zakoupit si formu na výrobu svíček, s přibývajícimi zkušenostmi je možné vyrobit si dle fantazie formu vlastní.

Síla knotu se volí podle tloušťky svíčky. V případě nákupu v internetových e-shopech je vždy uvedeno, pro jak silné svíčky je daný typ knotu vhodný.

Forma se skládá z několika částí – základem je „tělo“, to určuje výsledný tvar svíčky, a dále systém uchycení knotu. Z jedné strany je knot uchycen tenkou jehlou (dá se použít i kuchyňská jehla na španělské ptáčky), na spodní straně je třeba knot pořádně utěsnit, aby nevytekl nalitý vosk. U hliníkových forem jsou dvě destičky (gumová a kovová), upevněné kolíkem, k plastovým formám se dodává plastický tmel (něco jako dětská plastelína), kterým se utěsní otvor s protaženým knotem.

Připravíme si vše na výrobu svíček, takže si vezmeme hrnec a dáme do něj vodu, rozprostřeme staré noviny, abychom nic nezašpinili voskem. Poté nasekáme staré svíčky (když budou barevné, nemusíme už potom používat na obarvení voskovky) nebo si přichystáme parafín do plechovky.

Plechovku postavíme do hrnce s vodou a dáme zahřívát na sporák.

Mezitím si přichystáme formy na svíčky. Můžeme postupovat několika způsoby. Buď máme přímo koupené formy nebo si je vyrobíme. Můžeme použít kelímky od jogurtů, které mají někdy opravdu pěkné tvary. Dále můžeme ustříhnout krabici od džusu nebo si vzít ruličku od toaletního papíru, postavit ji na tvrdý papír a zafixovat plastelínou. Způsobů na výrobu forem je spousta. Stačí zapojit fantazii.

Nyní si vezmeme knot potřebné délky a namotáme ho trochu na špejli. Poté špejli položíme na formu tak, že knot visí dolů do nádoby. A teď je čas vylévání vosku do nádob. Pokud chcete, aby vám svíčka voněla, tak do roztopěného vosku kápněte pár kapek vonného oleje. Nekapejte ale vonného oleje příliš. Nyní si nalijeme trochu vosku na dno nádoby a tím zafixujeme knot na dně. Pokud chceme mít svíčku vyzdobenou, tak je právě čas na skořici, sušené plody apod. Vysteleme tedy formu po okrajích ozdobami.

Nyní už jen stačí zalít zbytek vosku a nechat zaschnout. Pokud chceme mít svíčku z více barevných vrstev, musíme vždy počkat až vrstva trochu zatuhne (až je na povrchu škraloup). To brzy poznáte sami, jak dlouho čekat. Po zaschnutí vosk možná trochu nahoře u knotu klesne. Stačí si jen nechat trochu vosku stejné barvy na druhý den a poté jen dolít.

TIPY NA FORMY:

- Velmi hezké jsou svíčky tvaru kužele. Formu na takovou svíčku si můžeme vyrobit z tvrdého papíru. Ten srolujeme do tvaru kornoutu a pořádně zafixujeme izolepou a popřípadě i plastelínou a dál pokračujeme už podle postupu.
- Stejně tak můžeme použít karton. Ustříhneme si dlouhý pásek kartonu, který poté ohýbáme do tvaru hvězdy. Tento karton opět připevníme k dalšímu kartonu (který nám tvoří dno) plastelínou.
- Tip pro návštěvníky prodejny s nábytkem Kika: pokud zavítáte do této prodejny, věnujte pozornost osvěžení u výtahů, protože zde můžete najít kelímky tvaru kužele, které se skvěle hodí na výrobu svíček.

Svíčky ze včelího vosku

Připravíme si včelí pláty, na trhu existují i různě barvené. Vybereme si, jak velkou svíčku budeme stáčet a podle toho si připravíme knot. Opět použijeme staré noviny jako podklad, na který si položíme plát vosku. Jako první těsně k jedné straně položíme knot a již rukou opatrně stáčíme voskový plát do roličky. Pokud jsme si plát předem nakrájeli, např. na trojúhelník, stáčíme od nejdější strany směrem k nejmenší. Tvary a barvy můžeme kombinovat podle své fantazie.

Je dobré mít možnost nahřátí plátů před samotným tvořením, např. na topení.

Pláty není dobré schovávat dlouho, protože plát vyschne a nejde s ním dále pracovat, pokud se vám takováto situace přihodí, doporučuji vosk rozehtát, použít formičky a svíčku odlít.

Zdobení svíček

Jedna z nejjednodušších technik hraní si se svíčkami je jejich zdobení. Koupíme si pláty barevného vosku a obyčejné levné bílé nebo barevné rovné svíčky. Nezapomeneme na podložku na stůl a nějaký igelit, na kterém budeme se svíčkami pracovat. Pláty musí mít pokojovou teplotu, ideální je, když je na chvíli necháte zahřát na radiátoru. Drobnými vykrajovátko vykrajujete z voskového plátu ozdobičky a rukou přitiskáváte na svíčky. Teplota ruky zajistí, že vykrojené části pěkně drží. Samotné pláty se dají zpracovat úplně celé, protože i tam, kde už nejde nic vykrojit, tak vždycky lze ze zbytku vytvořit mezi prsty kuličku a tu přitisknout jemně na svíčku.

GELOVÉ SVÍČKY

Jedná se o speciální svíčkový gel a díky jeho vlastnosti – průhlednosti – při výrobě svíček můžete popustit uzdu fantazii.

Jako výplň a dekoraci zároveň můžete použít libovolný materiál, jedinou jeho vlastností musí být odolnost vůči horku. Můžete si to vyzkoušet předem pomocí horké vody. Vydrží-li ponoření do vařící vody, můžete ho použít s klidem do svíček. Pro příklad – použít můžete mramorovou drť (barevnou a mnoha velikostí ji seženete v prodejnách pro akvaristy), mušličky, ulitky, kamínky, sušené květiny a plody, dřevěné dekorace, těstoviny, korálky apod. Můžete použít i dekorace z plastu, ale především u nich je nutná zkouška horkou vodou.

Jediným pravidlem při výběru skla, do kterého budete svíčku odlévat, je silná stěna. Opět si můžete pomoci horkou vodou – pokud sklenka snese nalití vařící vody bez toho, aby praskla, je pro gelovou svíčku vhodná. Je mnohem lepší, když vám praskne ve dřezu při nalití vařící vody, než aby se totéž stalo při hoření, protože gel je hořlavina... a proto se s ním musí pracovat s nejvyšší opatrností. Na rozpuštění potřebujete nádobu – je jedno jestli skleněnou konvici z varného skla nebo hrnec. Skleněná konvice jen umožňuje lepší kontrolu. Rozpouštíme přímo na plotýnce (pokud máte plynový hořák, použijte rozptylovač plamene nebo plát), od sporáku neodcházíte a stále míchejte. Vodní lázeň NELZE použít, protože jediná kapička vody, která se dostane do roztaveného gelu ho zmatní a tím pádem trvale znehodnotí. Použité nádoby lehce po práci očistíte – ztuhlý gel oloupete, schováte pro další práci a nádoby běžně umyjete.

Na barvení gelu se používají speciální barviva do vosků a gelů – malý kousek rozpusťte v gelu a přidávejte podle požadované intenzity zbarvení – opravdu stačí malá šupinka.

Na dno sklenky narovnáme dekorace a pomalu zaléváme rozpuštěným gelem. U přírodnin musíte počítat s tím, že se začnou uvolňovat vzduchové bublinky. Pokud lehké věci ve svíčce „poletují“, můžete je usměrnit pomocí špejle. V podstatě s výplní můžete pracovat tak dlouho, dokud gel nezačne tuhnout – tj. asi 10 minut.

Do svíček se používají voskované svíčkové knoty. Dodávají se s plíškem na jednom konci. Ale osobně tyto plíšky odstřihávám, protože knoty dávám do svíček úplně na závěr, protože se tím vyhnou problému udržení knotu ve správné pozici. Ve chvíli, kdy gel začíná tuhnout a můžete se prstem dotknout povrchu, píchnete doprostřed svíčky špejlí nebo kovovou jehlou na špízy, trošku odhrňte gel a vložte knot. Jehlu vytáhněte a gel obejme knot. Pokud se na povrchu udělá hrbolek, stačí nalít trošku horkého gelu a hladina se opět dokonale srovná. Pokud byste knot do sklenice dávali před nalitím gelu, určitě neodstřihávejte plíšek, vložte knot mezi dekoraci, po zalití gelem si knot bude dělat co chce, je třeba jej zafixovat. Nejvíce se mi osvědčily kolíky na prádlo, které položím přes hrdlo skleničky, přičemž do kolíku přichytnu knot.

Použijete-li větší (širší) sklenku, je dobré vložit více než jeden knot. Často vyhoří gel pouze kolem knotu, ale to není na závadu. Zbylý gel můžete ze sklenky vyškrabat, opět rozpustit a vyrobit novou svíčku.

Kromě barvy můžete do horkého gelu nakapat i vonné esence a svíčka poté bude během hoření navíc i příjemně vonět.

Tip: Moc hezky vypadají sklenky pomalované vitrážovými barvami a vyplněné pouze čirým gelem.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání, Přátelství, Pomoc, Paměť, Překonání.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

individuální přístup k těmto dětem a respektovat obecná doporučení v úvodní části metodiky.

U dětí hyperaktivních je potřeba dbát na zvýšený dohled, spíš proto, aby se nezranily.

Aktivita umožňuje začlenění dětí do kolektivu a nevytváří bariéry pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Vedoucí musí dbát na

Pozor na: Horký vosk! Staré oblečení!**Moje poznámky:**

www.svicky.net – Svíčky Garant – levný materiál, pěkné nápady.

www.krasnesvicky.cz – nádherné nápady!

www.obchodak.net/kategorie-31478.html – dobré ceny za velké množství vosku.

www.svicky.medunka.com/ – inspirace k výrobě svíček ze včelího vosku.

Moje poznámky: